

PREŠER'N

GLASILO OŠ FRANCETA PREŠERNA MARIBOR

Spoštovani,

pred vami je prva številka letošnjega šolskega glasila, ki bo v odslej izhajalo v dveh številkah z drugačnim naslovom in nekoliko spremenjeno vsebino. Vabljeni k branju. Za aktualno dogajanje na šoli pa obiščite našo šolsko spletno stran.

Počasi, a vztrajno se bližamo koncu koledarskega leta, zato se vam, učencem in učenkam, staršem, učiteljem in učiteljicam, drugim strokovnim delavcem ter ostalim zaposlenim, zahvaljujem za odlično sodelovanje ter predvsem za to, da uspemo večino sicer trdih orehov streti sproti in na tak način, da smo na koncu vsi zadovoljni.

V imenu vseh zaposlenih vam želim, da bi vaše poti v letu 2025 vodile k cilju, ki ste si ga zastavili. Veselim se del teh poti prehoditi z vami.

Vse dobro.

Damjan Pihler

Novo leto je tiho vabilo na pot,
kjer se črke časa prepletajo z dnevi
prelistanih daljav.

Le v toplen zavetju
razumevanja med ljudmi
se lepota družī z dobroto.

V letu 2025 vam želimo veliko prešerne volje.

Na vseh poteh pa
radosten preplet ljubezni in zdravja.

Učenci in kolektiv
OŠ Franceta Prešerna
Maribor

Ravnatelj
Damjan Pihler, prof.

Spoštovani starši in skrbniki,

V prazničnem se vam želimo zahvaliti za vašo podporo in sodelovanje, ki ju izkazujete skozi vse leto. Hvala za vaše donacije in pomoč pri soustvarjanju šolskih dejavnosti.

Vam in vašim najdražjim želimo čarobne praznike ter srečno in uspešno novo leto.

Maja Koprivnikar, predsednica šolskega sklada

UTRINKI IZ ŠOLSKIH KLOPI

SPRETNI PRSTKI

Vzorčki

Interesno dejavnost Spretni prstki obiskujejo drugošolci. Namenjena je učencem, ki želijo ustvarjalno preživeti svoj prosti čas. Pri tej dejavnosti razvijajo ročne spretnosti, motoriko in estetski čut. Srečanja vključujejo različne aktivnosti, kot so ustvarjanje iz papirja, modeliranje in druge ročne spretnosti, ki spodbujajo fino motoriko.

Mentorica Mojca Povoden

Jesenske smrečice

Venčki

Želvice

EVROPSKI DAN JEZIKOV V 6. A

Evropski dan jezikov, ki ga vsako leto praznujemo 26. septembra, spodbuja jezikovno raznolikost, učenje jezikov v vseh starostnih skupinah ter poudarja njihov pomen za komunikacijo in povezovanje ljudi. Tako smo se tudi mi pri uri angleščine povezali v skupine in v več jezikih napisali lepo besedo ali misel ter narisali značilnosti in zastave različnih držav. Ugotovili smo, da je v našem razredu veliko narodnosti. Lahko ugotovite, koliko?

Želimo vam lep dan!
Have a nice day!

Paçi një ditë të mbarë!

O zi plăcută!

Ugodan dan!

祝你今天過得愉快

Zhù nǐ jīntiānguò dé yúkuài !

Имајте убав ден!

Imajte ubav den!

Угодан дан!

Хорошего дня!

Khoroshego dnya!

Гарного дня!

Harnoho dnya!

Einen schönen Tag noch!

Eva Jerončič, 8. b

OBISKI OTROK IZ OKOLIŠKIH VRTCEV

V oktobru in novembru nas je obiskalo veliko vrtcev, ki se nahajajo v neposredni bližini naše šole. Po pravljичni uri v šolski knjižnici so prišli k nam, kjer so si na kratko ogledali našo učilnico in bili prisotni pri pouku. Skupaj smo prepevali pesmice, sličicam na pametni tabli iskali prvi začetni glas, s pomočjo tehnike »kokice« razvrščali predmete glede njihovo sestavo in še kaj.

Uživali smo vsi – otroci iz vrtcev, učenci 1. c in mi.

Zapisali Milena Zaner in Aleksandra Gorjup

Selma Iljazi, 8. a

SLOVENSKI TRADICIONALNI ZAJTRK V 1. D IN 2. E

Buče – vzorčki, 2. e

Sadje – lepljenka, 1. d

Drevo – svetle in temne barve, 2. e

Moja šolska torba, Ela Gričnik, 2. c

Jesensko drevo, Melina Kavaz, 2. c

Jesensko listje, Ana Prah, 2. c

»Četudi prepotujemo svet v iskanju lepote,
jo moramo najprej čutiti v sebi, preden jo najdemo.«
Ralph Waldo Emerson

ŠOLSKI PARLAMENT

V letošnjem in naslednjem šolskem letu je tema otroškega parlamenta šolski sistem. Z učenci smo se pogovarjali o delovanju šole in kaj bi spremenili v njem. Seveda bi najraje spreminjali stvari, ki so določene z zakonom, kot na primer predmete, ocenjevanje, dolžino učne ure, obravnavano snov ipd. Na koncu smo ugotovili, da se bi bilo bolje vprašati, kako lahko izboljšamo svoje počutje v šoli, in tako je nastalo kar nekaj uresničljivih idej.

Da bo naš šolski parlament parlament v pravem pomenu besede, smo na šoli izvedli prve volitve, na katerih so lahko vsi učenci od 6. do 9. razreda volili predsednika šolskega parlamenta in šolske parlamentarce.

Izvoljeni predsednik ima kar nekaj zastavljenih ciljev, ki jih bomo poskušali uresničiti: organiziral bo skupine za učenje, poskrbel, da bi se v naslednjem šolskem letu izvajal izbirni predmet filmska vzgoja, povezal se bo s Karitasom in organiziral zbiranje stvari za materialno ogrožene družine ter na šolskih dogodkih pekel palačinke.

Prav tako bomo poskušali uresničiti nekaj ciljev podpredsednic. Tako bomo v decembru izdelovali okraske in voščilnice, kasneje pa izvedli kakšno delavnico o obvladovanju stresa in organizirali skupno branje, ki bi mu sledil pogovor ali likovno ustvarjanje o določeni knjigi.

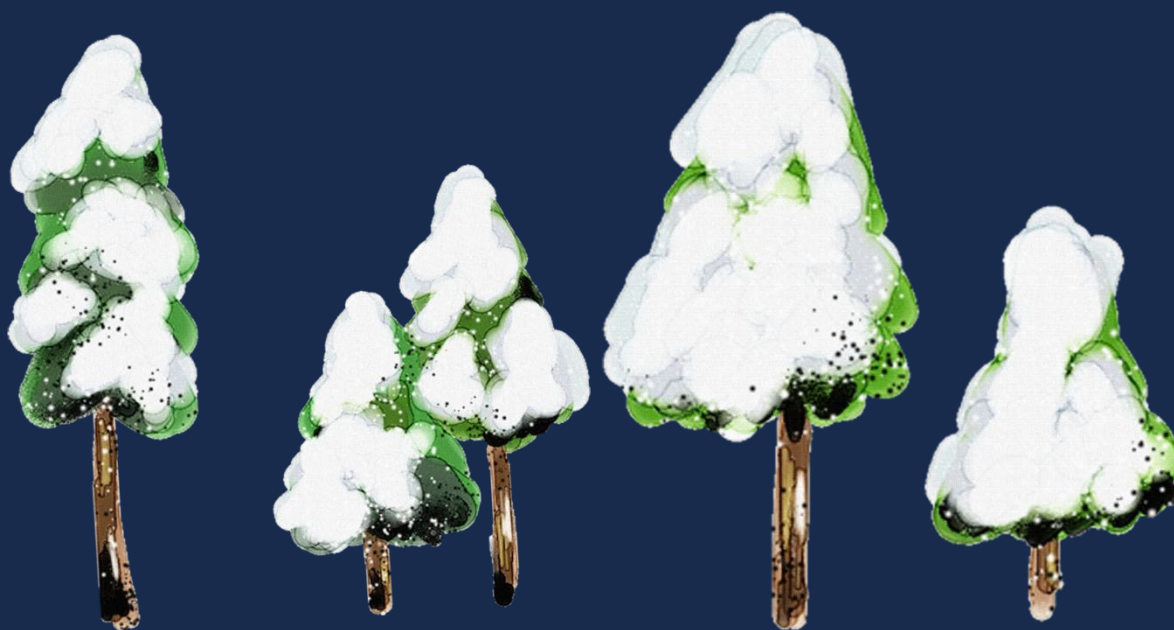
Verjamemo, da se bo sčasoma pojavila še kakšna ideja. Kako pa smo bili uspešni, boste izvedeli ob koncu šolskega leta, ko bomo naredili pregled delovanja šolskega parlamenta.

Mentorica Anastazija Tacer Banaj

Novembra smo se poslovili od našega deguja, ki je bil z nami od leta 2011. Želimo mu radožive poskoke v deželi za mavrico.

»Najlepši razgledi se odprejo po najtežjih vzponih.«

neznan avtor

Z ROKOV V ROKI

MOJA DRUŽINA

Družina je ljubezen –
več vredna kakor grad;
celo kadar sem jezen,
jo imam neskončno rad.

Zvezdana Majhen

Moja družina, 1. c

Učenci 1. c razreda smo v šolo prinesli fotografije svoje družine, saj smo se o tej temi pogovarjali pri predmetu spoznavanja okolja. Vsak izmed nas je naštel člane svoje družine. Z drugimi smo delili, kako si v družini razdelimo delo in kaj skupaj najraje počnemo. Vsi smo povedali, da je najlepše, ko je vsa družina doma. Najraje se s starši in bratci ter sestricami igramo, gledamo risanke, ustvarjamo, pečemo piškote, se žgečkamo in crkljamo ... Strinjali smo se s tem, kar je napisala pesnica Zvezdana Majhen, zato smo si za uvod izposodili njene besede.

Pri likovni umetnosti smo s flomastri na barvno podlago narisali celotno družino. S pomočjo lesenih paličic smo sestavili hišo in vanjo prilepili svojo risbo družine. Na koncu smo na hiško prilepili še kartonček, na katerega smo napisali svoj priimek. Z izdelki smo bili zadovoljni, zato smo jih v učilnici tudi razstavili.

Učenci 1. c razreda z učiteljicama Mileno Zaner in Aleksandro Gorjup

Moja družina, 1. c

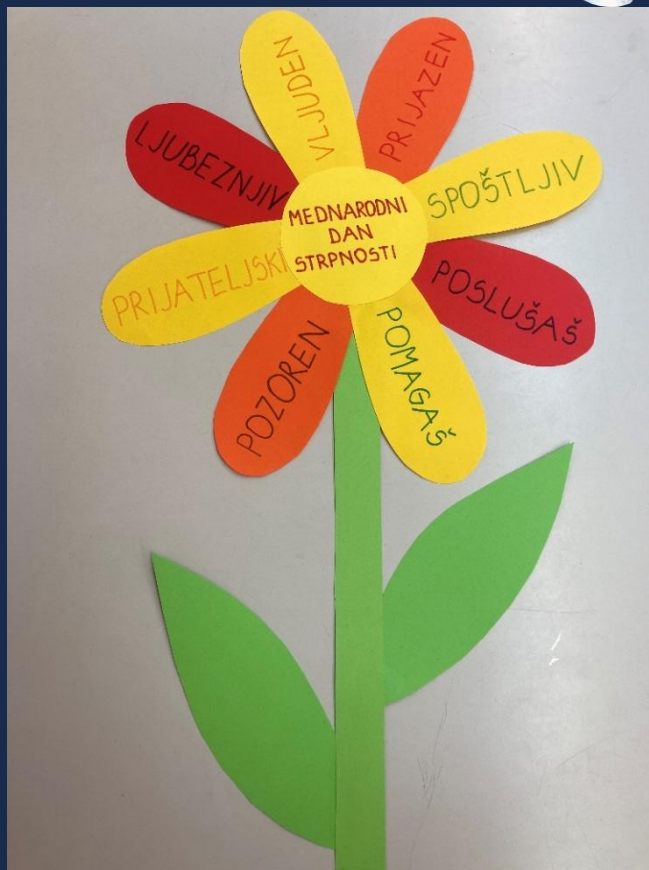

Naša družina – voščenke 1. d in 2. e

ZA MOJO PRIJATELJICO

Bleranda je prijateljica,
 ki mi vedno pomaga,
 saj vsi vedo, da je ona ta prava.
 Če se kdaj jočem in če trpim,
 mi tiho pravi, naj se sprostim.
 Izdela mi vse, kar si zaželim,
 in je prijazna tudi,
 če ji kdaj česa ne oprostim.
 Če ima rojstnodnevno zabavo in nimam darila,
 mi tiho pove, da ga sploh ne bo rabila.
 Skoraj vsak dan slišim, da pravi prijateljici sva,
 in vedno vem, da me rada ima.

Kiara Vučković, 3. d

Julija Slanič, 2. e

Mednarodni dan strpnosti, 2. e

BABI IN DEDI

Mojega dedija imam rada do neba,
ker mi s svojimi pravljicami seže do srca.

Z njim zelo rada šah igram,
naučil me je vsega, kar zdaj znam.

Moja babi najboljša od vseh je,
saj peče, kuha zame vse.
Z mojo babi sem nepremagljiva,
saj z mano vedno rada kaj »uštima«.

Ko sem jezna, besna in otožna,
s svojo roko me poboža.
Z njima vedno je zabava,
ker oba sta res taprava.

Če mi babi poljubček da,
mi da vedeti, da me rada ima.
Z njima v življenju ni nikoli težko,
saj z besedami odženeta vso zlo.

Marlenne Spilek, 5. d

MOJA SOŠOLKA LEJLA

Lejla je stara 14 let. Visoka je 170 centimetrov in tehta 54 kilogramov. Ima svetlo polt in temno rjave oči. Njeni lasje so dolgi in svetlo rjavi.

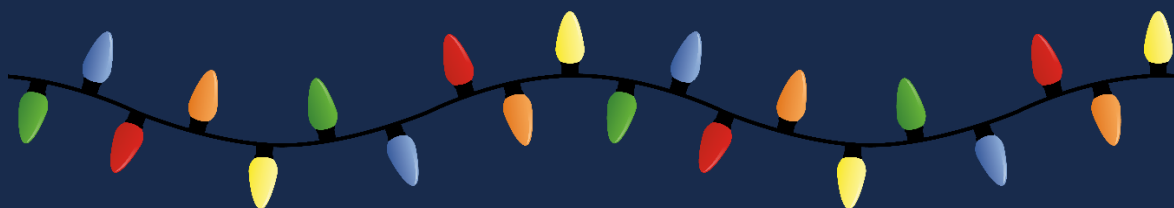
Prihaja iz Bosne in Hercegovine, vendar že približno eno leto živi v Sloveniji. Obiskuje osnovno šolo Franceta Prešerna v Mariboru. V šoli ji gre kar dobro, le včasih ima težave s slovenskim jezikom. Letos je skupaj s prijateljicami pričela trenirati odbojko. Treninge ima štirikrat tedensko po dve uri. Pravi, da so ji vseč, saj se na njih lahko sprosti.

Lejla večinoma obleče široke hlače, majico ali trenerko, včasih pa tudi kakšno obleko ali kratko majico. Rada ima tudi nakit, saj so njena zapestja vedno polna barvnih zapestnic.

Obožuje testenine, še posebej špagete. Rada ima tudi pico. Njena najljubša pijača je voda, ki jo nosi s seboj vsepovsod. Za sladico si največkrat privoščiti piškote ali čokolado, v vročih poletnih dnevih pa sladoled.

Večino prostega časa preživi zunaj. Rada gre prijateljicami na igrišče, kjer igrajo odbojko. Na deževne in hladne dni, ko ostane doma, najraje riše ali pa se ukvarja s telefonom.

Ajda Hojnik, 9.c

»Pleši, kot da te nihče ne gleda,
ljubi, kot da nikoli ne boš ranjen,
poj, kot da te nihče ne posluša
in živi, kot da so nebesa na zemlji.«

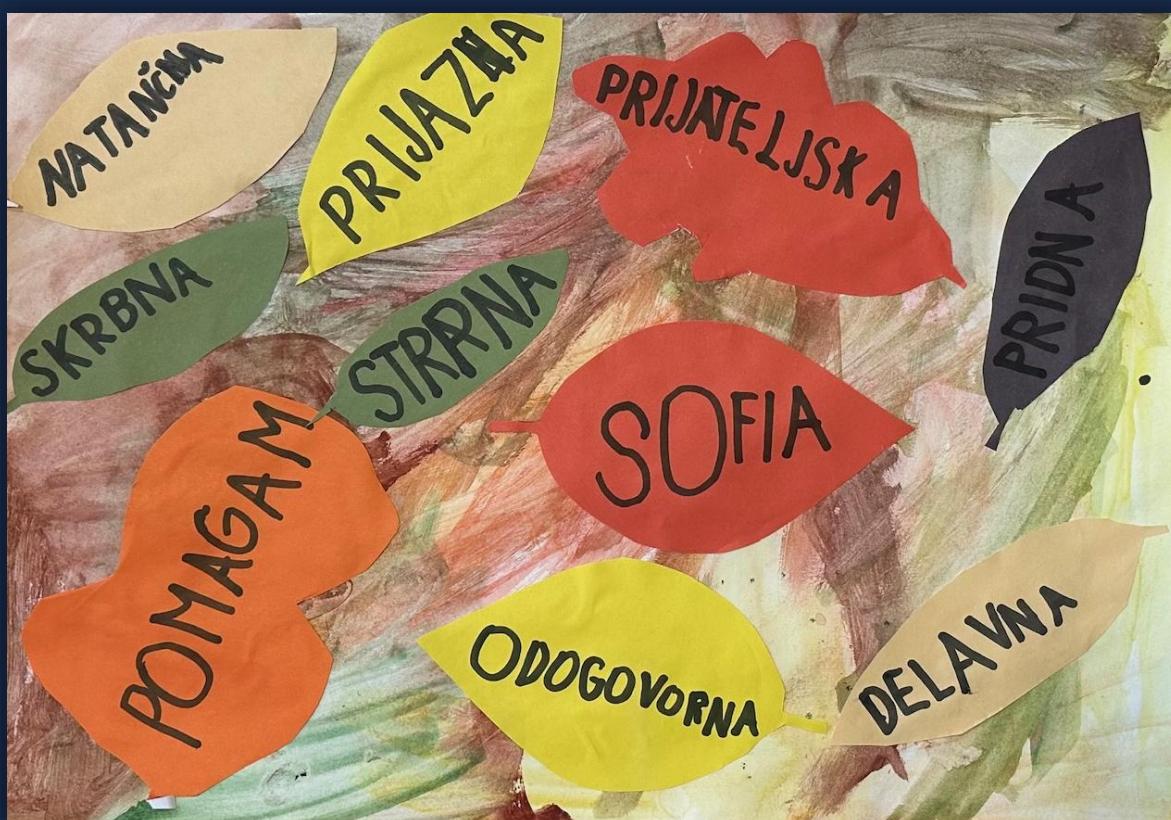
William W. Purkey

2. OKTOBRA OBELEŽUJEMO MEDNARODNI DAN NENASILJA

Vsakdo izmed nas se je že kdaj srečal z nasiljem. Mladostniki danes nasilje doživljamo vsak po svoje in se ga včasih sploh ne zavedamo. Žaljenje, zaničevanje, grožnje so skoraj povsod. Velika večina žrtev še vedno ne upa stopiti v ospredje in prositi za pomoč, saj niso prepričani o tem, ali bi jim kdo dejansko prisluhnil in bil pripravljen pomagati. Le malo je tistih, ki se vseeno opogumijo in svoje težave delijo z drugimi – vrstniki, učitelji, sorodniki. Čeprav obstaja več vrst nasilja, menim, da na naši šoli med učenci bolj kot fizično nasilje prevladuje psihično. Otroci, ki so nekoliko drugačni, bolj bistri, nekoliko slabši po uspehu, večji ali manjši, drugačne rase ali drugačnega naglasa so včasih predmet zasmehovanja. Ravno zato lahko imajo občutek manjvrednosti, sramu, počutju se osamljene in izločene. Vemo, kako tragične so lahko posledice ... Vsi smo sami odgovorni za svoja dejanja. Če se vsak dan trudimo biti boljši, bo tudi v družbi več strpnosti, prijateljstva, poštenosti, dobrega počutja in prijetnega vzdušja.

N. K.

Sem sprememba, Sofia Kramberger, 2. c

Med mladimi je veliko nasilja, še posebej psihičnega, čeprav se pojavlja tudi fizično. Na fizično nasilje učitelji prej in bolj učinkovito odreagirajo, čeprav ne pomeni, da psihično boli manj kot fizično. Nasilneži, ki izvajajo fizičnem nasilju, so po navadi večji, močnejši in starejši od žrtev. Psihično nasilje lahko izvaja kdor koli, vendar vseeno prevladujejo dekleta. Za žrtve je značilno, da so drugačne od večine. Imajo drugačen način oblačenja ali drugačno bravo kože, razmišljajo ali vedejo se drugače, navdušujejo se nad drugačnimi stvarmi, poslušajo drugačno glasbo ... Tudi na naši šoli se soočamo z nasiljem. V mojem okolju predvsem s psihičnim, ki bi mu morali dati večjo pozornost.

UČENCI 6. A NAM SPOROČAJO ...

Prijateljstvo friendship miqësi дружба družba 友谊 Yǒuyì Freundschaft пријателство

Ijubezen love dashuri 爱 Ài Liebe љубов ljubon љубав ljubav

strpnost tolerance tolerancës 寬容 Kuānróng Toleranz толеранција tolerancija

толеранције tolerancije терпимість terpymist'

MI V SVETU IN SVET V NAS

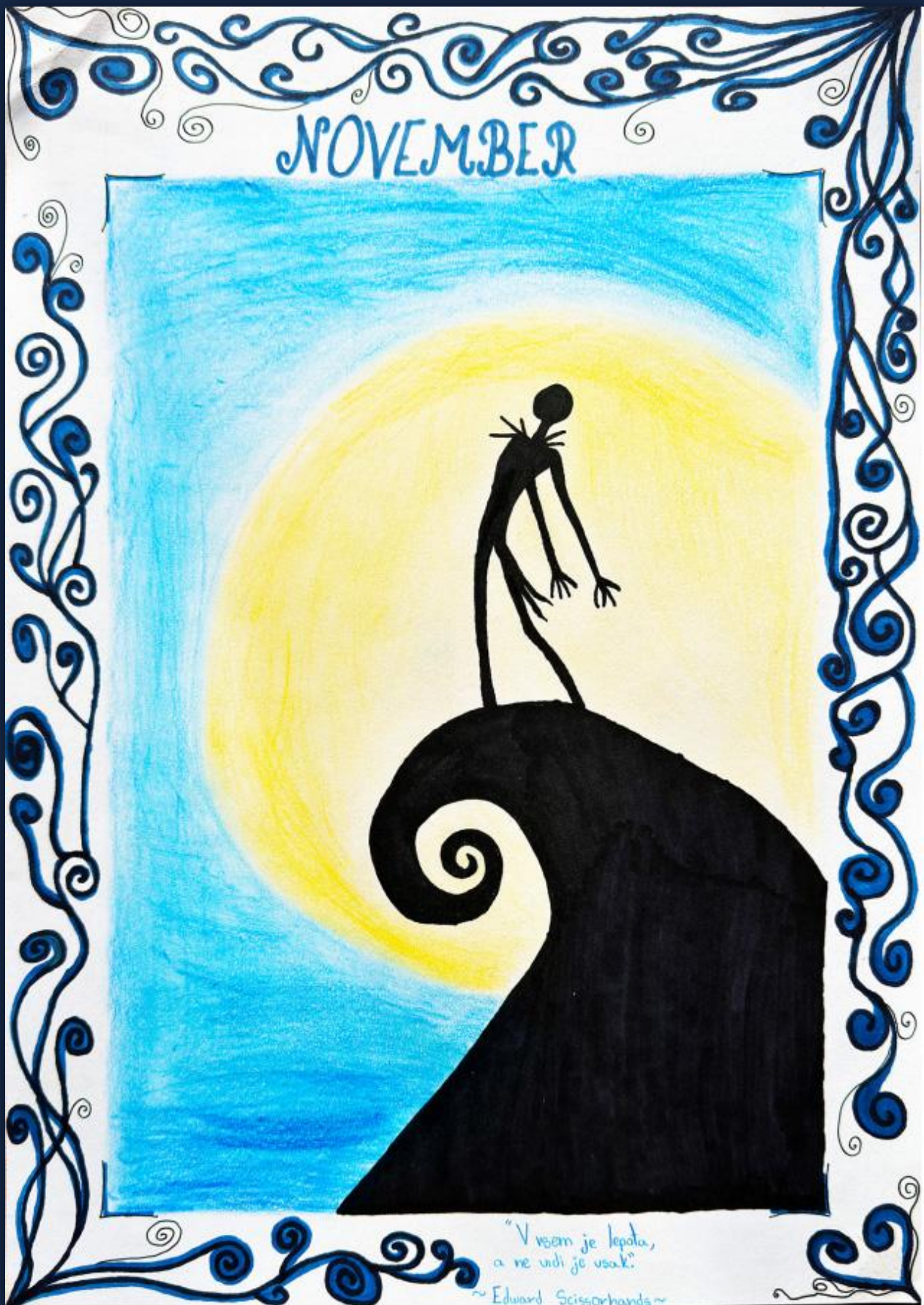
VOZILA

Avtobus, Neža Stojanovič, 2. d

Vlak, Varvara Rakuša, 2. d

Lana Tetičkovič, 9. d

ALI ZNANOST IN IZOBRAŽEVANJE VPLIVATA NA BOLJŠI JUTRI?

Prebivalci Zemlje se moramo zavedati naše skupne odgovornosti do planeta. Pri tem nam lahko pomaga tudi naše znanje. Šolanje otrok in njihovo znanje sta zelo dragocena. Pomagala bosta pri reševanju skupnih težav pri načrtovanju rasti števila prebivalcev, pri oskrbi s pitno vodo, pridelavi zadostne količine kakovostne hrane, rabi rudnega bogastva, ohranjanju naravnega ravnotežja idr. Med temeljne človekove pravice uvrščamo tudi pravico do izobraževanja. Čim bolje uporabimo to pravico, da bomo lahko sebi in drugim pomagali graditi boljši jutri, saj milijoni otrok danes še vedno nimajo možnosti za šolanje.

Sofija Žist, 8. b

Vir: Kolenc-Kolnik K., Korže Vovk A., Otič M., Senegačnik J., Geografija Afrike in Novega sveta, Modrijan izobraževanje, d. o. o., Ljubljana 2022.

Matic Slanič, 3. d

OBISK GASILCEV

Oktober je mesec požarne varnosti. Na šolskem dvorišču so nas obiskali gasilci iz Razvanja in nam predstavili opremo, ki jo imajo v vozilih. Lahko smo jo tudi preizkusili. Najbolj všeč nam je bilo, ko so naredili veliko pene. Gasilska vozila smo tudi risali.

Emanuela Rojko, 3. d

»Živimo v čudovitem svetu, polnem lepote, zanimivosti in pustolovščin.
Dogodivščinam ni konca, če jih le znamo poiskati z odprtimi očmi.«
neznan avtor

PRAZNIKI SO TU

IZDELAJMO VOŠČILNICE

NOVOLETNA JELKA

Iz navadnega papirja izreži trikotnik, in sicer takšne velikosti in oblike kot bo kasneje tvoja novoletna jelka. Iz debelejšega zelenega papirja izreži srčke s premerom 1 cm. Pomagaš si lahko z luknjalnikom v obliki srčka. Navzdol obrnjene srčke prilepi na prej izrezan trikotnik. Pomembno je, da začneš pri spodnjem robu, tako da bo del srčkov gledal čez rob. Po vrstah nadaljuj po trikotniku navzgor, tako da se bodo srčki prekrivali, podobno kot opeke na strehi. Ko so na trikotnik prilepljeni vsi srčki in ta dobi podobo novoletne jelke, jo poljubno okrasí. Uporabiš lahko različna bleščéča pisala ali pa z navadnim luknjalnikom narediš luknje iz različnih barv papirja in nato krogce prilepiš na jelko, da dobiš videz novoletnih kroglic. Iz kartona rjave barve izreži pravokotnik v obliki debla in ga prilepi na zadnjo stran ob spodnjem robu, da bo del debla gledal izpod jelke. Na vrh lahko dodaš tudi zvezdo ali angelčka. Kos kartona poljubne barve prepogni na polovico, tako da dobiš voščilnico, in na prvo stran prilepi

narejeno novoletno jelko.

SNEŽAK

Iz navadnega belega papirja izreži tri kroge različnih velikosti v razmerju, da bo največji krog predstavljal snežakove noge, srednji trup in najmanjši glavo. Pomagaš si lahko s šestilom. Polovico vsakega kroga ob robu nežno osenči z modro barvico in s prstom razmaži. To bo tvojemu snežaku dodalo nekaj dimenzije. Kos kartona poljubne barve prepogni na polovico, da dobiš voščilnico. Snežaka na voščilnico prilepi, tako da najprej prilepi največji krog, nato nanj srednjega in nanj najmanjšega. Robovi, ki so osenčeni z modro barvo, naj bodo usmerjeni v isto smer, druga polovica pa se naj v eni točki stika (glej fotografijo). Ko je snežak prilepljen na voščilnico, mu iz oranžnega papirja izreži trikotnik za nos, s črnim pisalom pa nariši oči in usta. Po želji ga lahko dopolniš še z drugimi dodatki, kot so na primer klobuk, lonec, šal ... Okrog snežaka z bleščéčimi pisali nariši snežinke ali pa si pomagaj z luknjalnikom in iz belega papirja izreži krogce, ki jih nato prilepi okrog snežaka.

JABOLČNI PIŠKOTI S CIMETOM

Pripomočki:

- velika in majhna posoda
- električni mešalnik
- kuhinjska tehtnica
- pekač
- peki papir
- čajna žlička

Posip: 3 žlice sladkorja v prahu
1 žlička cimeta

Sestavine:

- 250 g jabolčne marmelade (ali 220 g jabolčne čežane ali 180 g dušenih jabolk – tekočino odlijemo stran – in 50 g masla)
- 100 g sladkorja (če je marmelada sladka, dodamo manj sladkorja, če uporabimo dušena jabolka, pa malenkost več)
- vanilijev sladkor
- 1 jajce
- pol žličke cimeta
- pol pecilnega praška
- 250 g moke

Postopek:

Pečico segrejemo na 180 °C. Pekač obložimo s peki papirjem. V posodi z električnim mešalnikom zmešamo marmelado, jajce, sladkor, vanilijev sladkor in pol žličke cimeta. Dodamo moko in pecilni prašek ter zamesimo testo. Testo naj vsaj 30 minut počiva v hladilniku.

V manjši posodici z žlico zmešamo sladkor v prahu in cimet. Iz testa oblikujemo kroglice, jih povaljamo v mešanici cimeta in sladkorja v prahu in položimo na pekač. Po želji lahko nanje odtisnemo vzorec z modelčkom, kozarcem ipd.

Piškote pečemo na 180 °C od 10 do 12 minut. Počakamo, da se na pekaču ohladijo.

Piškoti so nared. Enostavno, kajne?

Jabolčni piškoti s cimetom v zaprti posodi zdržijo sveži več tednov. Dober tek! 😊

Ana Strmečki, 9. d

IGRAMO SE Z BESEDAMI

MEDVEDEK OLIVER IN SKRIVNOSTNA ČUSTVA

OLIVER JE MEDVEDEK, KI JE STAR OSEM LET IN OBISKUJE 2. RAZRED. OD NEKDAJ JE ZELO RAD BRAL, SE VOZIL S SVOJIM NAJLJUBŠIM SKIROJEM IN PLEZAL PO DREVESIH. ŠE POSEBEJ PA RAD SADI ROŽICE. IMA DEBEL TEMNO RJAV KOŽUH IN MAJHNA MEHKA UŠESKA, KI KUKAJO IZ VELIKEGA ROŽNATEGA KLOBUKA, KI GA NIKOLI NE SNAME, SAJ JE NANJ NAVEZAN ŽE VSE OD DNE, KO JE V TRGOVINI PROSIL MAMO, NAJ MU GA KUPI.

MEDVEDEK OLIVER JE ŽIVEL V VELIKEM MESTU Z VELIKIMI STAVBAMI. TAM JE IMEL DVA NAJBOLJŠA PRIJATELJA, LISIČKO RDEČKO IN VOLKA SIVCA. BILI SO NERAZDRUŽLJIVI. VSAK DAN SO SE PO ŠOLI V PARKU IGRALI NA GUGALNICAH, TEKMOVALI, KDO BO HITREJŠI NA SKIROJU, IN PLEZALI PO DREVESIH.

NEKEGA TEMAČNEGA DEŽEVNEGA DNE SO OLIVERJU STARŠI PAVEDALI, DA SE SELIJO V MAJHNO MESTECE DALEČ STRAN. OLIVER JE BIL ZELO ŽALOSTEN, VENDAR SE JE POSKUŠAL VESELITI DEJSTVA, DA BO SPOZNAL NOVE PRIJATELJE. NENADOMA PA JE V GRLU ZAČUTIL CMOK IN VLAŽNE SOLZE SO MU PRIVRELE V OČI. VES ŽALOSTEN JE ZAIHTEL: »NISEM PROSIL ZATO! TEGA NISEM NIKOLI ŽELEL!« NJEGOV DOM JE NAMREČ BIL VARNO ZAVETJE. SPRELETELO GA JE V TRENUTKU, KO JE SAMO POMISLIL, DA BODO KMALU NJEGOV PRAG ZAPUSTILI VSI NJEGOVI DRAGOCENI PREDMETI. POSTOPOMA PA BODO ZAČELI BLEDETI TUDI SPOMINI IZ OTROŠTVA. HUDO MU JE BILO, KER IMA TUKAJ PRIJATELJE, KI MU VELIKO POMENIJO, IN TUDI V ŠOLI MU JE LEPO.

ZADNJI ŠOLSKI DAN JE BIL ZANJ RES ŽALOSTEN. POSLOVIL SE JE OD VSEH NA ŠOLI. REKLI SO MU, DA GA BODO RESNIČNO POGREŠALI, SKUPAJ SO SE NAMREČ SMEJALI, JOKALI, POGOVARJALI IN SI ZAUPALI.

NJEGOVA SELITEV JE BILA ZANJ VSE PREJ KOT GLADKA, PREDVSEM ZATO, KER SE MU JE ŽIVLJENJE OBRNILO NA GLAVO. OLIVER NIKOLI NI BIL STRAHOPETEC, AMPAK BOLJ, KO SE JE BLIŽAL NOVEMU DOMU, BOLJ GA JE BILO STRAH, KAKO BO. KAKŠNI BODO NOVI SOŠOLCI? KOLIKO JIH BO? BODO PRIJAZNI? SE BO ZNAŠEL?

PO DOLGI VOŽNJI SO KONČNO LE PRISPELI V NOVI DOM, A OLIVERJU NI BILO NITI MALO DO TEGA, DA BI POKAZAL VSAJ KANČEK NAVDUŠENJA. MEDTEM KO STA NJEGOVA STARŠA NAVDUŠENO TEKALA NAOKOLI IN SE ODLOČALA, KAM BOSTA POSTAVILA SVOJE STVARI, JE OLIVER ŽALOSTEN SEDEL V KOTU. NATO PA SE JE DOMISLIL: »ČE SEM IMEL V PREJŠNJEM MESTU PRIJATELJE, JIH NE MORE BITI TAKO TEŽKO NAJTI TUKAJ.« IN KAR NAENKRAT JE POZABIL NA SVOJO ŽALOST IN SE ODLOČIL, DA SE BO JUTRI POTRUDIL ZA TO, KAKOR MOČNO SI BO LE LAHKO. V TRENUTKU JE Z NASMEHOM NA OBRAZU ZASPAL.

NASLEDNJE JUTRO JE ŽIVČNO VSTOPIV V SVOJO NOVO ŠOLO IN SE ZAČEL RAZGLEDovati. NEKAJ JIH JE ZBADAJOČE POGLEDALO NJEGOV ROŽNATI KLOBUK IN SE ZAČELO SMEJATI. OLIVERJU JE POSTALO NERODNO. OSTALIM PA JE BILO VSEENO IN GA NISO NITI OPAZILI. MEDVEDEK JE UPAJOČ, DA BO SPOZNAL KAKŠNEGA NOVEGA PRIJATELJA, HODIL PO ŠOLI.

ŠOLSKI DAN SE JE BLIŽAL KONCU IN BIL JE ŽE SKORAJ ČISTO OBUPAN. NENADOMA JE ZAGLEDAL, KAKO SE MU PRIBLIŽUJE MANJŠA SKUPINA UČENCEV. RAZVESELIL SE JE, SAJ JE VIDEL PRILOŽNOST.

VENDAR SO TI Z NJEGOVE GLAVE POTEGNILI KLOBUK IN HIHITAJE STEKLI STRAN. OLIVER JE OBČUTIL VAL ŽALOSTI, KI MU JE SLEDIL ŠE VEČJI VAL JEZE. OTOŽNO SE JE SESEDEL NA TLA SREDI HODNIKA. HOTEL JE ZAJOKATI, VENDAR ZARADI JEZE NI MOGEL. DOMA JE VEDNO, KO JE BIL JEZEN, UDARJAL SVOJO BLAZINO, TUKAJV ŠOLI PA JE SAMOTRIKRAT GLOBOKO VDIHNIL IN IZDIHNIL TER PREŠTEL DO DESET. TO MU JE MALO POMAGALO.

NENADOMA JE NA KONCU HODNIKA ZASLIŠAL VPITJE. BILA JE UČITELJICA ZLATA PRINAŠALKA ZLATKA. POTEM KO JE UKROTILO UČENCE, KI SO MU NAGAJALI, JE Z NJIMI NADALJEVALA MIREN POGOVOR. SLIŠAL JE, DA JIM SVETOVALA, NAJ NE JEMLEJO STVARI DRUGIM. TE JIM LAHKO NAMREČ VELIKO POMENIJO. ČE JE UČENEC DRUGAČEN IN SE RECIMO DRUGAČE OBLAČI, SE NE SMEJO NORČEVATI IZ NJEGA. VPRAŠALA JIH JE, KAKO BI SE SAMI POČUTILI, ČE BI JIM NEKDO VZEL NEKAJ, KAR JIM VELIKO POMENI. UČENCI SO SE STRINJALI, SAJ JE UČITELJICA IMELA PRAV. RAZMISLILI SO O STVAREH, KI NJIM SAMIM VELIKO POMENIJO, IN SE POSTAVILI V VLOGO OLIVERJA. BILO JIM JE HUDO, ZATO SO SE MU OPRAVIČILI, IN SE VRNILI V SVOJE UČILNICE. NATO JE UČITELJICA ZLATKA STOPILA K OLIVERJU IN GA VPRAŠALA, ALI SE DOBRO POČUTI. SAMO POKIMAL JE. DEJALA MU JE, DA LAHKO VEDNO PRIDE K NJEJ NA POGOVOR.

TAKO JE OLIVER VSAK DAN ZAHAJAL V UČILNICO PRIJAZNE ZLATE PRINAŠALKE ZLATKE IN JI PRIPOVEDOVAL O SVOJEM DNEVU, KNJIGAH, KI JIH JE PREBRAL, TER O RISANKAH, KI JIH JE GLEDAL. ČETUDI NI IMEL VELIKO PRIJATELJEV, JE IMEL VSAJ UČITELJICO, KI JI JE LAHKO VSE POVEDAL.

ČEZ NEKAJTEDNOV JE OLIVER SPOZNAL ZAJKLJO MAJO, S KATERO STA POSTALA NERAZDRUŽLJIVA PRIJATELJA. ČEPRAV JE BILA MAJA MAJHNA IN PLAŠNA, OLIVER PA VELIK IN MOČAN, JU TO NI NITI MALO OVIRALO PRI PRIJATELJSTVU. OLIVER JE VEDNO REDKEJE ZAHAJAL V UČILNICO UČITELJICE ZLATKE, SAJ JE DOBIL RES PRAVO PRIJATELJICO.

Nuša Kramberger in Deja Grahovec, 8. b

SEM TAKŠNA KOT SEM

Rada plešem,
na bobne igram,
če kdo mi nagaja,
se nikoli ne vdam.

Igram se s prijatli
in vozim kolo,
na trampolinu pa skačem
visoko v nebo.

Moja koža rjava
kot mamina kava.
Lasje so skodrani,
v kitke speljani.

Sem čudovita
navznoter – navzven,
drugače prepričal
me ne bo noben!

Anamary Sada Lakoše, 5. a

POETRY

I've never seen you do poetry
I see this statement so often
it kinda surprises me
how some get overlooked
so often
I write poetry
I love to write poetry
poetry puts feelings into words
and these words are things that
never get heard
this writing is an art
it's an art with so much emotion
this emotion coming from the heart
the heart with so much commotion
see I do write poetry
and poetry is such a sweet thing
because anyone can write it
and can write it in their own way
so yes we do exist
we write things including me
so whether it's public or not
I do write poetry
why you may ask because
sometimes it feels like
the only good thing to help
EXIST.

D. G.

BOGOVI SE PREDSTAVIJO

V grški tej deželi,
živeli bogovi so stoteri.
Vsi bili so res pomembni,
nesmrtni in vsevedni.

Polna ljubezni in lepote,
omamila ladijske je flote,
ta boginja Afrodita,
bila je res čudovita.

Vesolju je vladal Zevs,
ki hčerka se mu je tako rodila,
da iz glave mu je skočila.
Ko se Atena je rodila,
mesta zaščitnico so dobila.

Pod bogovi
tudi druga bitja so živela,
nekatera bila so slaba,
druga pa nevarnoglava.
To bila je meduza kačjeglava.

Radi so se tudi veselili,
zato od Dioniza vino so dobili,
in v trgovino k Hermesu so skočili.

Luka Lešnik, Aleksandar Živkovič in Karolina Gutmaher, 7. c

UGANKE ZA NAJMLAJŠE

Se zjutraj odpravim na pot čez nebo,
skrbim, da na Zemlji nam vsem je toplo.

Tudi, ko vozi, naravnost zavija
in modro nestrpno utripa,
ko se skozi cestne zastoje prebija,
da gneča pred njim se razmika
in ranjenca ali bolnika
pripelje čim prej do zdravnika.

Bili so zeleni,
zdaj so rdeči, rjavi, rumeni.
trdno so se veje držali,
zdaj bi po zraku z vetrom zaplesali.

Od dna do vrha sežejo,
nadstropja hiše vežejo,
po njih se hodi ali teče.
Kako se tem poličkam reče?

Z njimi zidaš in gradiš,
hiške, stolpe narediš,
zlagaš jih na velik kup,
ko podreš ga, kakšen hrup!

Rada prede, rada spi,
sladko mleko ji diši,
če se pes podi za njo,
hitro spleza na drevo.

Na glavi imam krono,
vendar nisem kralj.
Na trupu imam luske,
vendar nisem riba.
Kaj sem?

Sofija Žist, 8. b

ZA KNJIŽNE MOLJE

JOSIP VANDOT: KEKEC IN BEDANEC

Narisal sem veselega Kekca in njegovega Volkca.

Gresta skozi gozd in sta vesela, ker je Bedanec odšel iz njihove vasi.

Teo Hajdinac, 3. d

Narisala sem Kekca, ki gre na obisk k Mišnjeku. Je zelo pogumen.

Kiara Vučković, 3. d

TADEJ GOLOB: KAM JE IZGINILA BRINA?

Napeta otroška detektivka enega najbolj znanih slovenskih piscev kriminalk

Knjiga Kam je izginila Brina? govori o Brini in Lovru, ki sta brat in sestra. Ko se preselita v novo stanovanje, najprej spoznata starko in njeno psičko Brino. Kasneje v knjigi še boljše spoznamo njihovega soseda. Nekega dne izgine psička Brina. Le kaj se ji je zgodilo?

Zoja Jerenec, 7. d

Vir: <https://www.miszalozba.com/knjige/kam-je-izginila-brina-trda/>

W. BRUCE CAMERON: PASJI SMISEL ŽIVLJENJA

Topel roman o neuničljivi vezi med človekom in njegovim najboljšim prijateljem.

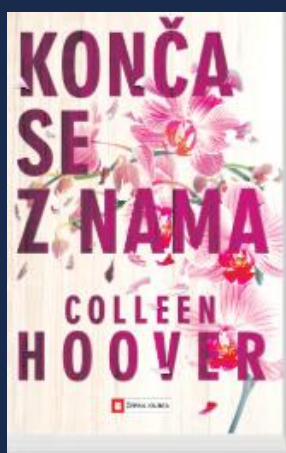
V središču te ganljive in presenetljive zgodbe je predan in zvest pes, ki najde smisel svojega pasjega življenja v življenju ljudi. To ni le duhovit, čustven in zabaven roman ter zgodba o številnih življenjih psa, temveč tudi ubeseden pogled s pasje perspektive.

Deja Grahovec, 8. b

Vir: <https://www.felix.si/produkt/pasji-smisel-zivljenja-zepna-knjiga/>

COLLEEN HOOVER: KONČA SE Z NAMA

Drzen, globoko oseben roman, ki sporoča: »Včasih je tisti, ki te ljubi, tisti, ki te najbolj prizadene«

Lily ni bilo vedno lahko, a si kljub temu želi ustvariti novo življenje. Preseli se v Boston in ustvari lastno cvetličarno. Medtem pa med njo in prelepim nevrokirurgom Rylom preskoči iskrica. A bo zveza med nima dolgo tako popolna? Med to zvezo se Lily v misli prikrade njena prva ljubezen Atlas, ki se nenadoma znova pojavi v njenem življenju.

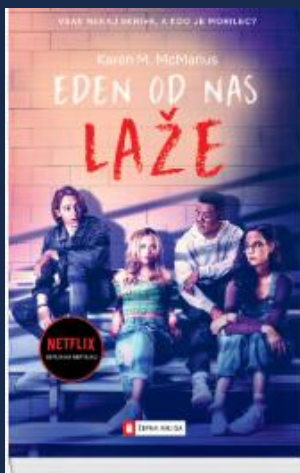
Deja Grahovec, 8. b

Vir: <https://www.felix.si/produkt/konca-se-z-nama-trda-vezava/>

KAREN MCMANUS: EDEN OD NAS LAŽE

Svetovno uspešna kriminalka za mlade.

Pet dijakov gimnazije Bayview mora po pouku v šolski pripor. Simon med priporom umre zaradi alergijske reakcije. Kot ugotavljajo raziskovalci, njegova smrt ni bila samo naključje.

Deja Grahovec, 8. b

Vir: <https://www.felix.si/produkt/eden-od-nas-laze-trda-vezava/>

KNJIŽNE KAZALKE – SPREMLJEVALKE KNJIG

Kazalke iz papirja, ki so jih pripravili četrtošolci pri neobveznem izbirnem predmetu tehnika.

Mentorica Anastazija Tacer Banaj

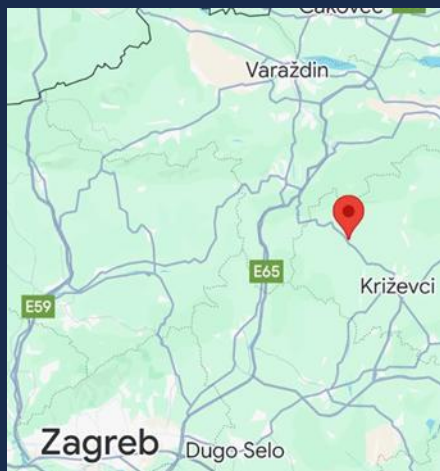
BRANJE NE POZNA MEJA/ČITANJE NE POZNAJE GRANICU

Branje ne pozna meja/Čitanje ne pozna je granicu je mednarodni projekt, ki je v marcu 2023 praznoval svojo 10-letnico delovanja.

Organizatorja projekta sta Hrvatsko knjižničarsko društvo (Komisija za osnovnoškolske knjižnice, Komisija za srednjoškolske knjižnice) in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije (Sekcija za šolske knjižnice).

Letos smo se v projekt vključili tudi mi, učenci kombiniranega oddelka 4. d in 5. d z učiteljico Vesno in učiteljem Borisom, k sodelovanju smo povabili tudi našo knjižničarko, gospo Simono.

Ker se šole povezujejo naključno, bomo sodelovali z Osnovno šolo Sveti Petar, Orehovec. Učenci so naši vrstniki, tudi oni obiskujejo 4. razred. Njihova učiteljica, gospa Stojanka Lesički pravi, da so letos v projektu že drugo leto. Ker so se lani povezali s sodelujočo slovensko šolo samo preko spleta, so učenci pogrešali pristne stike v živo in zato so letos izrazili željo, da bi se srečali v živo.

Pot iz Maribora preko Ptuja, Ormoža, Varaždina, pa naprej čez Novi Marof do Orehovca z avtobusom traja dobri dve uri.

Kaj je naša naloga v projektu? Izbrali bomo književno delo hrvaškega avtorja, ki je prevedeno v slovenščino. Uprizorili ga bomo kot dramsko igro ali lutkovno predstavo. Nato se bomo odpeljali na obisk v hrvaški Orehovec in učencem predstavili svoje delo.

Učenci OŠ Sv. Petar iz Orehovca bodo naredili podobno nalogo: izbrali si bodo delo slovenskega avtorja, ki je prevedeno v hrvaščino in prišli k nam predstaviti svojo uprizoritev. Ko bodo prišli na obisk, se bomo seveda izkazali za dobre gostitelje in gostom razkazali tudi nekaj znamenitosti domačega kraja.

Vsekakor pričakujemo, da bomo pri njih (in ob njihovem obisku pri nas) doživeli veliko novega, zanimivega in prijetnega. Pričakujemo tudi, da se bomo na podlagi pozitivnih izkušenj priključili projektu tudi v prihodnje in tako z branjem in potovanjem širili svoja obzorja. Tudi preko naših meja.

Vesna Trampuš,
koordinatorka projekta PŠ Razvanje

DOBER NASVET VEDNO PRAV PRIDE

NE ZAVRZI SVOJIH ZAPISKOV

Verjetno se boste spraševali: »Zakaj pa ne? Pa saj je konec šolskega leta! Kaj pa naj s temi starimi zvezki?!«

Tudi sama sem tako mislila. A ko boste starejši, vam bo vse bolj začelo postajati jasno, kako pomembni so vaši stari zvezki in delovni zvezki. Zakaj? Kot veste, se snovi nadgrajujejo, zahtevnost pa stopnjuje. Ob vsem tem pa še marsikaj tudi pozabimo (no, upam, da ne vsega). In tisti, ki so obdržali stare zvezke, so jih seveda lahko prelistali in osvežili spomin.

Kaj pa tisti, ki so jih zavrgli? No, potem pa nastopi težava. Si brez zapiskov in si misliš: »Pa saj lahko vprašam sošolca ali učitelja.« Res je, vedno lahko vprašaš druge, toda ... Kaj, če ti sošolec ne bo pravočasno odgovoril, kaj če učitelj ne bo imel časa za razlago stare snovi? Kaj, če ne boš znal brati tuje pisave ali pa zaradi se zaradi različnega načina urejanja zapiskov ne boš znašel v tujem zvezku? Si prepričan, da boš porabljal čas za »*Kaj to pomeni, kaj je tisto, kaj je ono, kaj tukaj piše ...*«? Kaj, če ne boš razumel ponovne, a hitre učiteljeve razlage?

Si še vedno prepričan, da ne bi bilo bolje v rokah imeti svojega zvezka in delovnega zvezka kar s svojo pisavo in svojim redom?

Yang Chen, 9. b

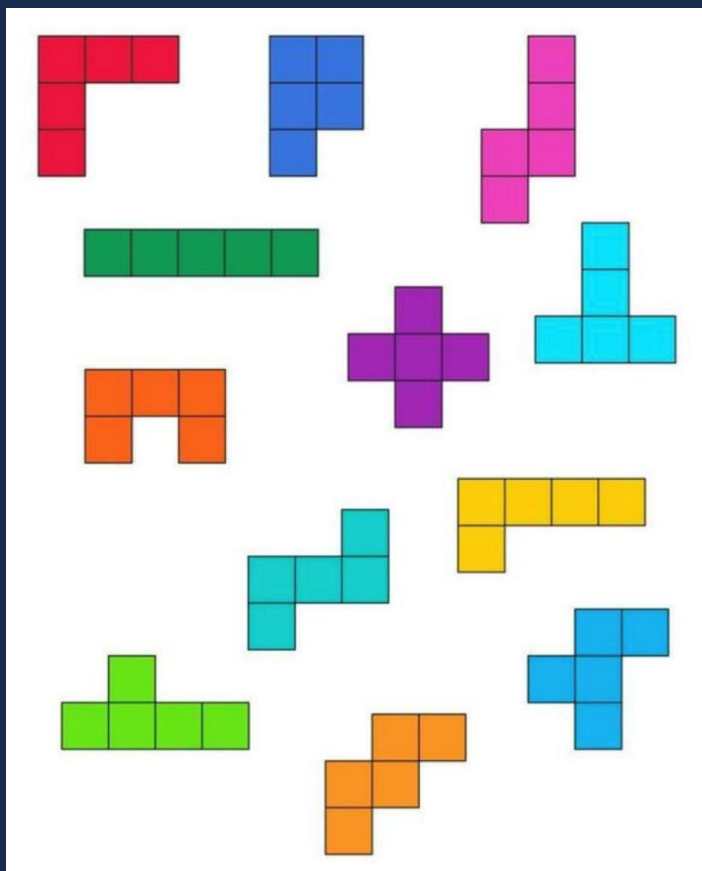

»Če misliš da zmoreš, zmoreš.
Če misliš, da ne zmoreš, imaš prav.«
Henry Ford

++ZA MATEMATIČNE NAVDUŠENCE

PENTOMINO

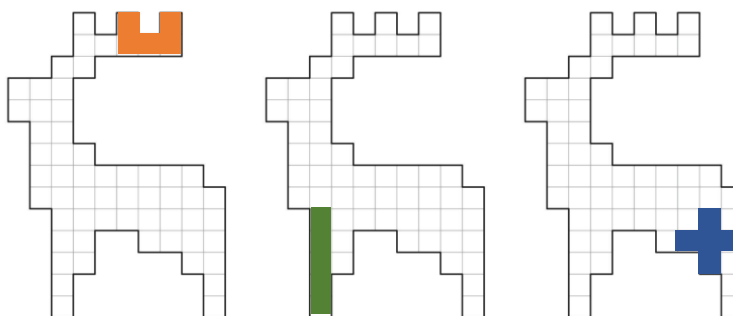
Domino dobimo, kadar po stranici združimo dva kvadrata. To lahko storimo samo na en način, zato obstaja ena oblika domine. Za pentomino pa potrebujemo pet kvadratov, ki jih lahko neprekrivajoče združujemo na več načinov. Pravzaprav dobimo natančno dvanajst spodaj prikazanih likov. Pentomine lahko sestavljamo v raznorazne oblike.

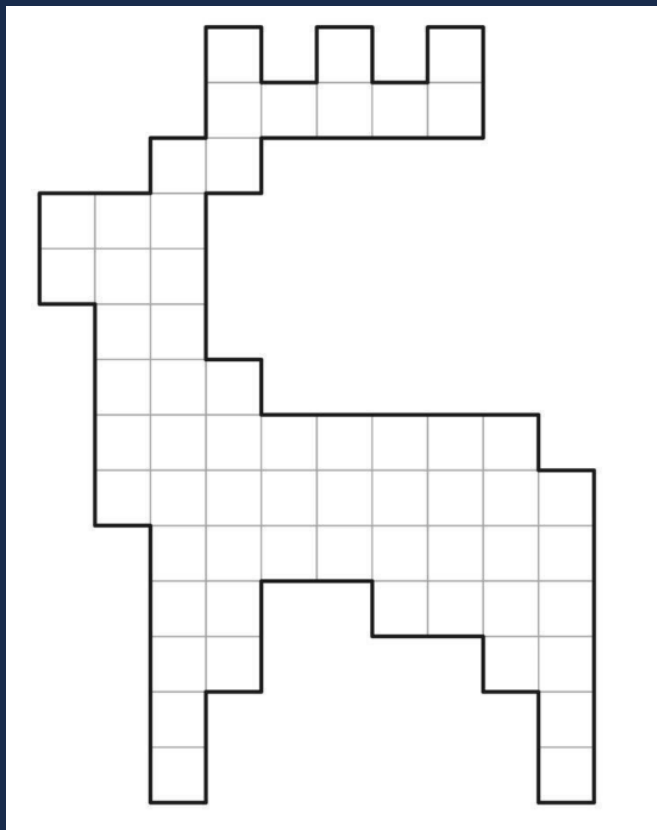
PENTOMINO JELENČEK

Preizkusi se
z barvanjem kvadratkov
v obliki pentomin.

Vseh 12 pentomin lahko
neprekrivajoče zložimo,
tako da dobimo jelenčka.

NAMIGI

Pripravila Anastazija Tacer Banaj

MALO ZA ŠALO

Klemen je zamudil pouk. Ko se je vzpenjal po stopnicah, je srečal ravnatelja, ta pa je pogledal na uro in jezno rekel: »Deset minut prepozen!«

»Jaz tudi!« mu odvrne Klemen.

Otrok: »Mami, jelka gori!«

Mama: »Ne reče se gori, temveč sveti.«

Otrok: »Mami, zavesa se sveti!«

Moški nosijo klavir v osmo nadstropje. Ko pridejo do šestega, pravi eden: »Imam eno dobro in eno slabo novico ...«

Drugi: »Začni z dobro.«

Prvi: »Ostali sta nam še dve nadstropji.«

Drugi: »In slaba?«

Prvi: »Zdi se mi, da sem zamešal stanovanjski blok.«

Janezek se je vozil s kolesom vozil okrog hiše, pa je po prvem krogu rekel: »Mami, glej, brez rok se peljem!«

Po drugem krogu je rekel: »Mami, glej, brez nog se peljem!«

Pa je prišel tretji krog in je rekel: »Mami, glej, brez zob se peljem!«

Janezek pride domov in reče mami: »Mami, mami! Danes sem bil vprašan štetje do 5! Glej, ti pokažem: 2,3, 4 in 5!«

Nato mama vpraša »Ja, kje je pa 1?«

Janezek pove: »Ja, v redovalnici!«

Učiteljica vpraša Janezka: "Kako se sklanja dedek?"

Janezek ji odgovori: »Brez palice težko.«

BREZ ŠPORTA NE GRE

Gremo na fuzbal!

Na kratko o razvoju nogometa

Vir: <https://pixabay.com/photos/children-splash-asia-sunset-1822688/>

Nogomet, kot ga poznamo danes, ima dolgo in bogato zgodovino, ki sega v starodavne kulture. A kako se je sploh začelo?

Od 300 pr. n. št. ...

Že nekoč so radi igrali različne igre z žogo ter jih vključevali v športne in obredne rituale. Na **Kitajskem** je bila ena najstarejših iger z žogo igra s kroglo, imenovana »CUJU«, ki jo je igrala vojska dinastije Han okoli leta 300 pr. n. št. V **Starem Rimu** so igrali priljubljeno igro »harpastun«, kjer so igralci skušali z žogo prestopiti nasprotnikovo linijo, **Stari Grki** pa so imeli svojo različico igre z žogo, imenovano »episkiros«, ki je bila kar precej podobna današnjemu nogometu.

A nogomet, kot ga poznamo danes, **se je začel oblikovati v Angliji**. V različnih delih države so se igrale različne različice igre z žogo, vendar je bil glavni problem pomanjkanje skupnih pravil. Leta 1863 je bilo ustanovljeno **Angleško nogometno združenje**, ki je poenotilo pravila in postavilo temelje za razvoj sodobnega nogometa. To je bil tudi trenutek, ko so nogomet ločili od ragbija, saj so nekateri igralci želeli ohraniti bolj kontakten šport.

Prvo svetovno prvenstvo v nogometu je bilo organizirano leta 1930 v Urugvaju in od takrat se svetovno prvenstvo vedno prireja vsaka štiri leta.

Leta 1940 je bila ustanovljena danes vsem poznana **FIFA** (Federation Internationale de Fathall Asociation), ki je prevzela nadzor nad organizacijo mednarodnih tekmovanj.

Potem so se začele pojavljati **prve velike ekipe in nogometaši**, kot so Pele, Di Stefano, Maradona in drugi, evropske lige so začele postajati konkurenčne in nastale so velike mednarodne tekme, kot je danes Liga prvakov.

Vir: <https://pixabay.com/photos/stadium-sports-fans-arena-soccer-931975/>

... do modernega nogometa

Tako je postal nogomet najbolj priljubljen šport na svetu z milijoni oboževalcev ter profesionalnimi ligami, ki nastajajo v vsaki državi. Še posebej pa ga je v zadnjih letih zaznamovala tehnologija VAR (Video Assistant Referee), ki ponuja natančen vpogled v dogajanje in je tako spremenila način sojenja na tekmah.

Nik Manasijević, 9. b
Šolsko novinarstvo

KAKO JE ODBOJKA POSTALA ENA NAJBOLJ PRILJUBLJENIH ŠPORTNIH PANOG

Ali veste, da je odbojka druga najbolj priljubljena športna panoga? Da tudi Slovenijo uvrščamo med svetovne odbojkarske velesile? In da bo leta 2025 slovenska moška odbojkarska reprezentanca med 32 reprezentancami nastopila na evropskem prvenstvu, ki bo na Filipinih? A kako se je pravzaprav vse sploh začelo?

Kako se je začelo?

Začetnik odbojke je William G. Morgan, ki je bil ameriški profesor športne vzgoje. Hotel je ustvariti šport za oba spola, vse velikosti in starosti ter sposobnosti. Najbolj pa si je želel igro, ki ne potrebuje drage opreme. Tako je leta 1895 odbojka nastala iz rokometu in osnovnih prvin tenisa – ko sta se športa združila, je nastal šport z imenom *mintonette*.

Ime je navdahnila oblika igrišča, ki spominja na tistega iz badmintona, a se je Morgan kasneje strinjal, da se športno panogo preimenuje v nekaj, kar bi bolj odsevalo naravo športa. Novo besedo *volleyball* so začeli uporabljati leta 1952.

Prva tuja država, ki je leta 1900 vpeljala odbojko, je bila Kanada, tej pa so sledili Filipini, Japonska, Kitajska, Burma, Indija in Mehika, kmalu pa tudi druge države.

Pravila so se nenehno spreminjala. Leta 1916 sta YMCA in NCAA izdali prva uradna pravila igre, ki so pripomogla k hitri rasti priljubljenosti odbojke po vsem svetu.

Nastanek Mednarodne odbojarske zveze

Zaradi naraščajoče priljubljenosti (v letu 1916 bilo kar 250.000 igralcev odbojke) in hitre širitve je bilo treba razmišljati tudi o ustanovitvi mednarodne zveze, ki bi skrbela za pravila in omogočala tekmovanja na mednarodni ravni. Načrte za ustanovitev mednarodne zveze sta začasno preprečili obe svetovni vojni, po drugi svetovni vojni pa je bila končno ustanovljena Mednarodna odbojarska zveza Federation International de Volleyball (okrajšano FIVB) s sedežem v Parizu, ki je najbolj zaslužna za nadaljnji razvoj odbojke po drugi svetovni vojni. Za uradni datum začetka mednarodnih tekmovanj v odbojki sicer štejeemo športne igre Daljnega vzhoda leta 1913 v Manili.

Odbojka, prvenstva in olimpijske igre

Prvo evropsko prvenstvo v odbojki je potekalo leta 1948 v Rimu, prvo svetovno prvenstvo v odbojki za moške pa leto kasneje v Pragi. Leta 1952 se je odvilo tudi prvo žensko svetovno prvenstvo v Moskvi. Igro so tako leta 1957 uvrstili tudi v program olimpijskih iger, prvič pa so jo igrali na olimpijskih igrah v Tokiu (1964).

Odbojka v Sloveniji

V začetku 20. stoletja so v Slovenijo prinesli odbojko češki Sokoli. Leta 1924 so jo prvič igrali v telovadnici Sokol Maribor-Matica. Vse do druge svetovne vojne so jo igrali le v sokolskih društvih, šele po vojni pa se je začela bliskovito širiti tudi po vseh drugih večjih mestih v Sloveniji. Tako so Odbojgarsko zvezo Jugoslavije ustanovili leta 1949, tri leta kasneje pa še Odbojgarsko zvezo Slovenije.

Odbojka na snegu?

Ali veste, da se odbojke ne igra le na mivki ob morju, temveč tudi na snegu? Odbojka na snegu ima več kot stoletno tradicijo, saj so jo v ZDA pričeli igrati leta 1910 in to kar brez čevljev – kot na mivki. Ekipo je sestavljalo po šest igralcev, tako žensk kot moških. Kot kažejo podatki Evropske odbojarske konference, naj bi izviral iz Rusije.

Sedeča odbojka

Poleg zgoraj omenjene odbojke na snegu obstajajo tudi druge zvrsti odbojke. Tista, ki je dosegljiva tudi invalidom, pa je sedeča odbojka oz. odbojka na vozičku. Poznana je postala že v petdesetih letih prejšnjega stoletja, ko sta jo na Nizozemskem predstavila T. van der Scheer in A. Albers, priljubljena pa postala predvsem zaradi prilagoditev, ki jih ponuja.

Evelin Šildenfeld, g. b
Šolsko novinarstvo

POTOPIMO SE V GLOBINO

Potapljanje je aktivnost, kjer raziskujemo svet pod vodo. Poznam potapljanje na vdih, pri katerem se potapljamo z lastnim vdihom oziroma porabo svojega zraka, in potapljanje z jeklenko, ki nam pomaga pri dihanju pod vodo.

Vir: <https://pixabay.com/photos/sub-diving-scuba-giant-step-diver-2296460/>

A komu se je zazdelo, da bi se prvič potopil tako globoko v gladino?

Potapljanje se je začelo leta 1942 ob razvoju prvega hidrostatskega regulatorja. Ustanovila sta ga francoski inženir Emile Gagan in Jacques Yves Cousteau, ki je bil oceanograf, raziskovalec, iznajditelj in režiser dokumentarnih filmov. V letih 1942 in 1943 razvila regulator ter ga priključila na jeklenko s stisnjeni zrakom ter omogočila človeku vodna pljuča.

Tako je potapljanje postajalo vse bolj priljubljeno v obmorskih državah, začelo se je razvijati športno potapljanje in leta 1959 so na konferenci v Monaku osnovali mednarodno potapljaško združenje, katerega prvi predsednik je bil zgoraj omenjeni Cousteau.

Brez česa ne bomo uspeli?

Danes obstajajo številni tečaji potapljanja, kjer te naučijo uporabljati osnovno potapljaško opremo: masko, jeklenko, plavuti, pas z utežmi, potapljaško obleko in škornje oz. potapljaške nogavice.

Vir: <https://pixabay.com/photos/diver-clown-fish-diving-anemone-2200821/>

Ali se lahko tudi ti potapljaš?

Preverila sem, ali se lahko potapljaajo tudi mladoletne osebe. Mladoletniki se lahko pričnemo potapljati z osmimi leti, pri štirinajstih pa se lahko udeležimo – v prisotnosti staršev – tudi potapljaških tečajev. Nekateri tečaji ponujajo tudi program za otroke, kjer razkazujejo potapljanje skozi igro: tako se otrok seznanji z osnovami potapljanja in prej navedeno opremo.

Čemu takšna previdnost?

Pri potapljanju moramo biti zelo previdni in upoštevati vsa pravila, saj lahko hitro pride do poškodb. Najpogostejše so poškodbe ušes, kot je na primer vbočenje bobniča zaradi nenadnega oz. prevelikega pritiska, posledica tega pa sta vrtoglavica in dezorientacija, lahko pa tudi slabost oziroma bruhanje. Druga pogosta poškodba je poškodba sinusov, ko zaradi vnetja sinusov oziroma zmanjšanja sinusnih kanalov potapljač ne more izenačevati zračnega pritiska v sinusih s pritiskom okolice.

Tu so še nevarnosti dušikove omame, podhlajenosti, pregrevanja, šoka in drugih obolenj, zato se velja – pred potopitvijo v globino – dobro podučiti, vpisati na tečaj, tam pa skrbno upoštevati navodila učiteljev. Le tako – resnično pripravljeni in opremljeni – bomo lahko brezskrbno uživali v čudovitem podvodnem svetu.

Maja Krstić, 7. a
Šolsko novinarstvo

Katja Dovhopola, 7. c

KAJ JE ZAPISANO V ZVEZDAH

Horoskop je postal del našega življenja in vsakdana, saj nam polepša trenutke življenja. Vlije nam upanje ali pa nas opozarja, na kaj moramo biti še posebej pozorni. Včasih pa samo ponudi odgovor na vprašanje, zakaj smo ljudje po značaju tako različni. Je človek miren, če je rojen v znamenju kozoroga, ali napadalen, če je rojen v znamenju škorpiona? Poiščite svoje znamenje in se odločite sami.

OVEN (21. marec–20. april)

Vladajoči planet: Mars

Element: ogenj

Barva: rdeča

Drag kamen: diamant

Kovina: železo

Roža: kovačnik, bodljika

Drevo: iglavci

Zelišča in začimbe: gorčica, kapra

Hrana: krompir, por, hmelj

Lastnosti: Ovni ljubijo naravo, zato ni presenetljivo, da obožujejo sprehode in pohode. Zlahka se navdušijo za nekaj novega, a se tudi hitro ohladijo. Nekateri predstavniki tega znamenja se skušajo pokazati čim močnejši, zato da bi prikryli lastne slabosti.

Poklici: policaj, vojak, podjetnik, športnik, trener, mehanik ...

Znane osebnosti: Vincent van Gogh, Leonardo da Vinci, Hans C. Andersen, Eddie Murphy, Charlie Chaplin, Elton John, Celine Dion, Eric Clapton, Rihard Jakopič.

BIK (21. april–20. maj)

Vladajoč planet: Venera

Element: zemlja

Barva: rožnata

Drag kamen: safir, smaragd

Kovina: baker

Roža: naprstec, vrtnica, mak

Drevo: cipresa, jablana, jesen

Zelišča in začimbe: nageljnova žbica, kislica, zelena meta

Hrana: pšenica, jagode, hruške, grozdje

Lastnosti: Ljudje rojeni v tem času so samozavestni in uravnovešeni. Obožujejo udobje in radi dobro jedo, vendar ne zapostavljajo duševne hrane. Ljubijo mir, a če jih dražimo, lahko poteptajo vse, kar jim pride naproti.

Poklici: slikar, pevec, plesalec, umetnik ...

Znane osebnosti: Elizabeta II., Karl Marx, Marija Terezija, William Shakespeare, Salvador Dali, Ivan Cankar, Zofka Kveder, Nina Osenar, Jure Košir.

DVOJČKA (21. maj–21. junij):

Vladajoč element: Merkur

Element: zrak

Barva: rumena

Dragi kamen: ahaf

Kovina: živo srebro

Roža: šmarnica

Drevo: oreh, lešnik, mandelj, kostanj

Zelišča in začimbe: majaron, kumina, janež

Hrana: vse vrste orehov, rastline s plodovi nad zemljo, korenje

Lastnosti: Ti ljudje v sebi nosijo dve duši. Včasih vriskajo, da jih je slišati do oblakov, potem so spet potrti ali preresni. Naglo se odločajo in nato hitro spremijo mnenje, vendar v določenih trenutkih življenja poslušajo le srce.

Poklici: novinar, trgovec, tehnik, oglaševalec ...

Znane osebnosti: Marilyn Monroe, Angelina Jolie, Collin Farrell, Nicole Kidman, Johnny Deep, Bob Dylan, Lenny Kravitz, Kylie Minoque, Janez Trdina, Ivan Grohar, Zoran Predin.

RAK (22. junij–22. julij):

Vladajoči planet: Mesec

Element: voda

Barva: srebrnosiva

Dragi kamen: biser

Kovina: srebro

Roža: bele rože, akant, slak

Drevo: drevesa, bogata z rastlinskim sokom

Zelišča in začimbe: kreč, pehtran, železnjak

Hrana: mleko, sadje in zelenjava

Lastnosti: Skrivajo razne skrivnosti. So čustveni in dojemljivi za različna spoznanja. Pogosto so neodločni, potem pa znova samozavestni. Težko prenašajo kritiko. So zelo skrbni. Veliko jim pomenijo družina in prijatelji.

Poklic: vzgojitelj, socialni delavec, medicinska sestra, zdravnik, kuhar ...

Znane osebnosti: Ernest Hemingway, Franz Kafka, Sylvester Stallone, Tom Cruise, Rembrandt, lady Diana.

LEV (23. julij–23. avgust):

Vladajoči planet: Sonce

Element: ogenj

Barva: barve sonca od vzhoda do zahoda

Dragi kamen: rubin

Kovina: zlato

Roža: meseček, sončnica

Drevo: palma, lovor, limonovec, pomarančevic, mirta

Zelišča in začimbe: žafran, rožmarin, poprova meta

Hrana: riž, med, poljščine

Lastnosti: Ljudje rojeni v tem znamenju so močni. Oči se jim lesketajo, korak je krepak, saj stojijo sredi življenja. Zelo so samozavestni in imajo ognjevit temperament, so pa tudi dobrodušni in z veseljem pomagajo drugim.

Poklic: plesalec, grafični oblikovalec, odvetnik, igralec, turistični delavec ...

Znane osebnosti: Napoleon Bonaparte, Coco Chanel, Arnold Schwarzenegger, Robert de Niro, Sandra Bullock, Whitney Houston, Mick Jagger, Prežihov Voranc, Leopold Suhodolčan.

DEVICA (24. avgust–23. september):

Vladajoči planet: Merkur

Element: zemlja

Barva: mornarska modra, temno rjava, zelena

Dragi kamen: sardoniks

Kovina: živo srebro ali nikelj

Roža: majhne rože svetlih barv

Drevo: oreh, lešnik

Zelišča in začimbe: vsa s svetlo rumenimi ali modrimi barvami

Hrana: rastlinski pridelki s podzemnimi plodovi

Lastnosti: Že od malega želijo vse natančno izvedeti. So radovedni in se radi učijo tako v šoli kot tudi sami. Izredno so natančni in jih je težko preslepiti, saj vidijo vsako podrobnost. Pomembna jim je urejenost in organiziranost.

Poklici: računovodja, učitelj, analitik, ekonomist ...

Znane osebnosti: Ludvik XIV., Michael Jackson, Freddie Mercury, Agatha Christie, Lev N. Tolstoj, Cameron Diaz, Hugh Grant, Krištof Kolumb, Ivan Tavčar, Janko Kersnik, France Bevk.

TEHTNICA (24. september–23. oktober):

Vladajoči planet: Venera

Element: zrak

Barva: modra, rožnata in svetlozelene

Dragi kamen: safir, žad

Kovina: baker, bron

Roža: hortenzija, velike vrtnice

Drevo: jesen, topol

Zelišča in začimbe: ostra paprika, meta

Hrana: krompir, hruške, fižol

Lastnosti Ljubijo uravnovešenost, čeprav večkrat nihajo. Znajo močno garati, drugič pa spet pasti lenobo ali početi neumnosti. Odločanje ni njihova močna plat. Vedno je v njih veliko veselja, radoživosti in vedrine.

Poklici: diplomat, glasbenik, notranji oblikovalec, plesalec ...

Znane osebnosti: Jimmy Carter, Mahatma Gandi, Margaret Thatcher, Oscar Wilde, John Lennon, Franz Liszt, Bruce Springsteen, Martin Strel.

ŠKORPIJON (24. oktober–21. november):

Vladajoči planet: Pluton

Element: voda

Barva: temnordeča in kostanjeva

Dragi kamen: opal

Kovina: železo, oz. jeklo

Roža: geranija, rododendron

Drevo: trnulja in gosto grmičasta drevesa

Zelišča in začimbe: agava, mačja meta, leska

Hrana: jedi s čim ostrejšim okusom

Lastnosti: Osebe, rojene v tem znamenju, imajo željo po tem, da bi naredile nekaj novega. Njihova energija je brezmejna. Znajo se soočiti z ljudmi in vedo, s kom imajo opraviti. Ljubijo spopade. Njihov umirjen videz v sebi skriva pravi vulkan.

Poklici: kirurg, odvetnik, psihiater, vojak, kriminalist ...

Znane osebnosti: Martin Luther, Marija Antoinetta, Leonardo di Caprio, Danny de Vito, Marie Curie, Bill Gates, Astrid Lindgren, Claude Monet, Pablo Picasso.

STRELEC (22. november–21. december):

Vladajoči planet: Jupiter

Element: ogenj

Barva: temnomodra, škrlatna

Dragi kamen: topaz

Kovina: kositer

Roža: nagelj

Drevo: hrast, breza, lipa, murva

Zelišča in začimbe: balzovec, janež, žajbelj

Hrana: grozdje, gomoljasta zelenjava, rozine

Lastnosti Ljudje tega znamenja so na videz umirjeni, vendar v duši skrivajo marsikaj. Radi so neodvisni. So nepoboljšljivi optimisti. Želijo pravičnost, ker pa se naglo odločajo, se morda zdijo nepravični, vendar hitro ugotovijo, da je nekaj narobe, in želijo vse popraviti.

Poklici: profesor, učitelj, filozof, odvetnik, politik, duhovniški poklic ...

Znane osebnosti: Winston Churchill, Woody Allen, Walt Disney, Milla Jovovich, Tyra Banks, Brad Pitt, Frank Sinatra, Ludwig van Beethoven, France Prešeren, Žoga Zois, Anton Tomaž Linhart.

KOZOROG (22. december–20. januar):

Vladajoči planet: Saturn

Element: zemlja

Barva: temno sive, črna, temnorjava

Dragi kamen: turkiz, ametist

Kovina: svinec

Roža: divja mačeha, trobelika, bršljan

Hrana: krompir, špinača, ješprenj, pesa

Lastnosti: Kozorogi imajo med vsemi znamenji največjo željo po napredovanju. Poskušajo se vzpeti ne glede na ovire. V življenju uspejo, vendar ne brez težkega dela in odrekanje. Medtem ko drugi sanjarijo, so kozorogi realisti, ki trdno stojijo na tleh.

Poklici: bančnik, gradbenik, arhitekt, inženir ...

Znane osebnosti: Ivana Orleanska, Elvis Presley, Jane Fonda, Mel Gibson, Kevin Costner, Issac Newton, Giacomo Puccini, Anton Aškerc, Dragotin Kette.

VODNAR (21. januar–19. februar):

Vladajoči planet: Uran

Element: zrak

Barva: turkizna

Dragi kamen: akvamarin

Kovina: aluminij

Roža: orhideja, trobentica

Drevo: sadna drevesa

Zelišča in začimbe: vse, ki imajo oster ali neobičajen okus

Hrana: obstojna hrana in tista, ki jo lahko damo zamrzniti

Lastnosti: Verjamejo v moč narave in iz nje črpajo svoje veselje in življenjsko moč. Imajo živahno domišljijo in razne slutnje o prihodnosti. Želijo si, da je vse, kot mora biti. Nikakor jim ne ustreza, če je karkoli nedokončano.

Poklici: znanstvenik, raziskovalec, svetovalni delavec, umetnik ...

Znane osebnosti: Franklin Roosevelt, James Dean, John Travolta, W. A. Mozart, Jules Verne, Oton Župančič, Valentin Vodnik, Franc Saleški Finžgar, Matija Čop, Jože Plečnik.

RIBI (20. februar–20. marec):

Vladajoči planet: Neptun

Element: voda

Barva: modra

Dragi kamen: hematit, mesečev kamen

Kovina: platina

Roža: lokvanj

Zelišča in začimbe: mošus, saharin, cikorija

Hrana: solata, melone, kumare, buče, repa

Lastnosti: V njih se skriva mnogo notranjih sil, za katere celo same ne vedo. Ribe so sramežljive, vendar to rade skrivajo s svojo navidezno osornostjo. So izredno ustvarjalne, poglobljeno razmišljajo in imajo neobičajne ideje.

Poklici: slikar, grafični oblikovalec, fotograf, psihiater, novinar, stilist ...

Znane osebnosti: George Washington, Elizabeth Taylor, Frederic Chopin, Antonio Vivaldi, Nikolaj Kopernik, Albert Einstein, Galileo Galilei, Michelangelo, Pierre-Auguste Renoir, Josip Jurčič, Josip Stritar, Srečko Kosovel.

IN ŠE ...

OGENJ (oven, strelec, lev)

Tisti, ki imajo v svojem rojstnem horoskopu element ognja še posebej izražen, so po naravi živahni, dojemljivi, nagnjeni k hitremu odločanju in pospeševanju. Pogosto se hitro ujezijo, vendar so polni energije, navdušenja in pripravljeni pomagati drugim.

ZEMLJA (devica, bik, kozorog)

Predstavniki zemeljskega elementa veljajo za najbolj stabilna in praktična znamenja, na katera se drugi vedno lahko zanesejo. Njihove osnovne vrline so stanovitnost, zanesljivost in predanost. So izredno vztrajni, potrpežljivi in zanesljivi, veliko časa preživljajo sami s seboj. So sočutni, pomagajo drugim, so odgovorni in se trudijo narediti ta svet lepši za vse.

ZRAK (tehtnica, dvojčka, vodnar)

Predstavnikom zračnega elementa sta razmišljanje in sodelovanje z ljudmi življenjskega pomena. So izredno aktivni in si prizadevajo navezati čim več stikov. To so najbolj živahni, bistroumni in veseli ljudje, ki so vedno pripravljeni na akcijo.

VODA (ribi, rak, škorpion)

Predstavniki vodnega elementa veljajo za izjemno občutljive in ranljive posameznike. Občutke pogosto zadržijo v sebi. So prisposodba duše svojemu telesu, saj prinašajo glasbo, umetnost, veselje v vse, česar se lotijo. Cenijo čas, ki ga preživljajo sami s seboj, so izjemno občutljivi in dojemljivi za dogajanja v okolici.

SIMBOLI ASTROLOŠKIH ZNAMENJ

Nuša Kramberger, 8. b

»Modri ljudje imajo notranji občutek za to, kar je lepo, in največja modrost je zaupati temu občutku in se prepustiti. Odgovor na vprašanje, kaj je prav, tiči v človeških prsih. Zaupaj si!«

Aristotel

MARVELOV KOTIČEK

Kdo je superheroj?

Superheroj ali superjunak je izmišljen lik v pripovednih delih, ki ima nadnaravne moči in jih uporablja za pomoč ljudem v boju proti zlu. Takšen lik se po navadi spopada s skupino zlobnežev na čelu s svojim smrtnim sovražnikom. Razen po njegovi nadnaravne moči je možno superjunaka prepoznati tudi po kostumu, ki pogosto prikriva njegovo resnično osebnost.

Superjunaki so se pričeli pojavljati v ameriških stripih v začetku 20. stoletja (beseda superheroj je bila prvič uporabljena leta 1917). Pravi zagon pa je ta zvrst dobila s pojavom Supermana v stripovski seriji Action Comics ob koncu 30-ih let prejšnjega stoletja. Superjunaki so v ZDA kmalu postali izjemno priljubljeni. Okrog leta 1940 so se razen v stripih pričeli pojavljati tudi v knjigah za otroke, radijskih in televizijskih serijah, kasneje pa tudi v filmih.

V 50-ih letih prejšnjega stoletja je lik superheroja počasi razvodenel in izgubil privlačnost zaradi ogromnega števila zgodb z zelo podobno zgradbo in kazalo je, da na tem področju ne more nastati nič več izvirnega. Zvrst je ponovno oživela s serijo Fantastični štirje založbe Marvel Comics, ki je uvedla bolj realistične in s tem zanimivejše superjunake, ki so imeli več človeških lastnosti – postali so zmotljivi, izkazovali so čustva, nekatere pa je njihova moč celo pokvarila in so se spremenili v »superzlobneže«.

Izmed številnih Marvelovih superjunakov bomo tokrat bomo v Marvelovem kotičku predstavili tri.

DOCTOR STRANGE

Vir: <https://superheroes.splet.arnes.si/>

Svetovno znanemu nevrokirurgu dr. Stephenu Strangeu se življenje postavi na glavo po grozljivi prometni nesreči, saj zaradi poškodbe ne more več uporabljati rok. Ker mu zahodna medicina ne more pomagati, se zateče k zdravilcem v skrivnostni enklavi Kamar-Taj. Tam kmalu spozna, da ne gre le za zdravilsko središče, temveč za prvo bojno črto v boju

proti nevidnim mračnim silam, ki skušajo uničiti stvarnost. Strange se, oborožen z novimi čarobnimi močmi, kmalu znajde pred odločitvijo, ali naj se vrne v nekdanje življenje bogastva in veljave, ali ostane in brani svet kot eden najmogočnejših čarodejev, kar jih je kadarkoli bilo.

IRON MAN

Vir: <https://superheroes.splet.arnes.si/>

Iron Man je ekscentrični milijarder in izumitelj Tony Stark, ki se skriva za kovinskim oklepom in brezoblično masko. Vihravi in zajedljivi superjunak se sooča z nasprotnikom, ki zase ne pozna in ne priznava nikakršnih meja. Na tej poti, polni presenetljivih preobratov, je na vsakem koraku postavljen na preizkušnjo njegov pogum. Ko se zdi, da nima več izhoda, se mora, če želi preživet, opreti zgolj na svoje spretnosti in

izume, na domiselnost in nagon, da zaščiti tiste, ki so mu najbližji. Nenehoma išče odgovor na vprašanje, ki ga v podzavesti vedno preganja: »Ali je človek tisti, ki naredi obleko, ali obratno, je obleka tista, ki naredi človeka?«.

SPIDER-MAN

Vir: <https://superheroes.splet.arnes.si/>

Peter Parker je osirotel že v rani mladosti. Živi običajno življenje v newyorškem Queensu z ljubljenima teto May in stricem Benom. Dela kot fotograf za Daily Bugle, njegov mentor je založnik J. Jonah Jameson, hrepeni po Mary Jane Watson in se družijo s prijateljem Harryjem Osbornom. Na izletu, med katerim Petru in sošolcem prikažejo poskus na pajkih, ga ugrizne genetsko spremenjeni pajek. Kmalu zatem

odkrije, da ima nenavadne sposobnosti: je močan in spreten ter ima pajkovo sposobnost gibanja in nadnaravnega zaznavanja. Spider-Man prične s svojim poslanstvom preganja kriminalcev v New Yorku in se na koncu sooči s svojim najhujšim sovražnikom Zelenim škratom. Pri tem ga vodi misel »Ogromna moč prinaša s seboj tudi ogromno odgovornost.«

Deja Grahovec, 8. b

ZNANO IN NEZNANO

LETO 2024 JE LETO GENERALA MAISTRA

Letošnje leto je Vlada Republike Slovenije v čast Maistrovim velikim zaslugam za slovenski narod razglasila za leto generala Maistra. Maister je bil branitelj severne meje, ki je s svojim pogumom in odločnostjo pripomogel, da sta Maribor in Spodnja Štajerska po prvi svetovni vojni pripadli takratni Državi Slovencev, Hrvatov in Srbov ter s tem današnji Republiki Sloveniji. Vse leto potekajo različni dogodki, ki obujajo spomin na Rudolfa Maistra, me pa smo vam pripravile kratek kviz.

Rudolf Maister

Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Rudolf_Maister#/media/Slika:Rudolf_Maister_1910s.jpg (povzeto: 29. 11. 2024)

PREIZKUSI SVOJE ZNANJE O GENERALU MAISTRU

Navodilo: Označi črko pred pravilnim odgovorom. Označene črke, brane po vrsti, vam izdajo Maistrov psevdonim.

1. Kdaj se je rodil Rudolf Maister?

N) 8. februarja 1864.

P) 20. aprila 1889.

V) 29. marca 1874.

2. Kje se je rodil?

R) V Mariboru.

O) V Kamniku.

I) V Kopru.

3. Kje se je šolal po končani višji gimnaziji?

J) V domobranski kadetnici na Dunaju.

E) Na Pomorski šoli v Kopru.

K) Na Univerzi v Mariboru.

4. S čim se je ukvarjal v prostem času?

A) S pesništvom in slikarstvom.

O) Z lončarstvom in vezenjem.

Z) S puškarstvom in sabljarstvom.

5. V novembru 1918 je Maister s prostovoljci razorožil nemško mariborsko varnostno stražo v Mariboru. Kako se je imenovala?

- H) Rjava garda.
- L) Rdeča armada.
- N) Zelena garda.

6. Kje je pokopan Rudolf Maister?

- A) Na dobravskem pokopališču.
- H) Na Uncu pri Rakeku.
- O) Na pobleškem pokopališču.

7. Kdaj obeležujemo dan Rudolfa Maistra?

- J) 25. junija.
- O) 15. avgusta.
- V) 23. novembra.

Špela Bosiljevac, Una Katarina Čukalac in Zala Kostanjevec, 9. d.

ALI SO BILI VESOLJCI?

Zgodovina in gradnja piramid

Vir: <https://pixabay.com/illustrations/pyramid-ufo-alien-spaceship-5820007/>

Egipčanske piramide so starodavne zidane strukture v značilni obliki, za katere so potrebovali več kot dva milijona ogromnih kamnitih opek, vsaka je tehtala od 2–15 ton. Za gradnjo piramide so potrebovali več kot 27 let in 100 000 delavcev. Kot piše na popotniški strani Vandraj, so bile piramide zgrajene z veliko gradbeniškega in arhitekturnega znanja, zato je jasno, da so snovalci gradnjo dobro razumeli.

So jih gradili sužnji?

Še dandanes ne vemo, kako so piramide nastale. So bili vesoljci? Piramid zagotovo niso gradili sužnji, saj so jih gradili tisti, ki so gradnjo razumeli. Na spletni strani T3tech poroča, da angleški gradbenik Chris Massey trdi, da so bloke dvigovali in postavljali na svoje mesto s pomočjo vode. Najbolj zanimivo je, da večino sestavlja zgolj kamen, le na dnu piramid se skrivajo hodniki, grobnice oz. sarkofagi in manjše sobe. Izjema je največja Keopsova piramida, saj v njej faraonov sarkofag leži kar na sredi piramide, dosegljiv pa je po ozkem stopnišču.

Vir: <https://www.pexels.com/photo/photo-of-great-pyramid-of-giza-1166011/>

Keopsova piramida brez Keopsa

Keopsova piramida v Gizi je največja egipčanska piramida, zgrajena kot grobnica faraona Kufua, ki so ga Grki imenovali Keops. A v resnici je naj ne bi dal graditi Keops. Arheologe preseneča, da tako veličastno delo ne vsebuje nobenega zapisa ali kakršnekoli sledi o njenih graditeljih. Domnevajo, da naj bi jo dvajset let gradilo okoli 100 000 ljudi. Na piramidi naj bi bili hieroglifi v hieratični pisavi (hieroglifi), ki pa v Keopsovem času še ni

obstajala. Pomemben dokaz, da Keops naj ne bi zgradil piramide, je danes v muzeju shranjena nagrobna

plošča, ki so jo odkrili sredi 19. stoletja. V njej Keops omenja, da je piramida stala tam že veliko pred njegovim časom in da jo je samo obnovil.

Vir: <https://www.pexels.com/photo/desert-landscape-with-dunes-and-pyramid-of-cheops-3772630/>

Piramide tudi na Balkanu?

Ali veste, da se tudi na Balkanu v višave dvigajo piramide? Visoške piramide, ki se nahajajo v osrednji Bosni, so ideje pisca in arheologa Semirja Osmanagića. Po njegovih trditvah naj bi bil 213 metrov visok hrib Visočica, ki je podobne geometrije, piramida Sonca, ki naj bi jo zgradili Iliri pred 12000 leti. Njegove trditve so zavrnilo znanstveniki.

Zakaj vesoljci?

Da so nekateri začeli premišljevati o teorijah, kako naj bi piramide zgradili vesoljci, niso tako nelogične. Da bi bili ljudje tisti, ki naj bi zgradili tako mogočne zgradbe? In to pred toliko časa?

Znanstveniki se s takimi teorijami seveda ne strinjajo in so s pomočjo virov dokazali, da so piramide resnično gradili ljudje z različnimi pripomočki. Velike bloke, dolge tudi do 5 metrov, naj bi prevažali po rekah, tam pa jih naložili na lesene deske z zavihanimi robovi. Da pa so preprečili velikansko trenje po suhem puščavskem pesku, naj bi pred sani polivali vodo.

Taras Princ in Aleks Zečević, 8. c
Šolsko novinarstvo

Ladja, Maša Polše, 2. d

KAKO BOMO V PRIHODNJE RAVNALI Z NAŠIM OKOLJEM?

Stalna žeja po hitrem razvoju, boljšem življenju in višjem standardu je sodobnega človeka prisilila, da je s prevelikim izkoriščanjem naravnih dobrin marsikje preveč posegel v svoje okolje. Pri razvoju rudarstva, industrije, kmetijstva, prometa, turizma in drugih gospodarskih dejavnosti je gledal predvsem na dobiček in zanemarjal negativne posledice teh dejavnosti za okolje. Onesnaževanja in uničevanje vode, prsti in zraka se je pogosto zavedel šele tedaj, ko je postalo ogroženo njegovo nadaljnje bivanje. Za prihodnost našega planeta je najpomembnejše preudarno ravnanje z okoljem. Tega so se najprej začeli zavedati v razvitih državah, kjer so del svojega okolja že zelo načeli ali celo uničili. Zdaj iz leta v leto sprejemajo več zaščitnih ukrepov za okolje. Tiste gospodarske dejavnosti, ki najbolj uničujejo okolje, pa se selijo v manj razvite države. Tam se posledic uničevanja okolja še na zavedajo dovolj, ker so preveč zaposleni s preživetjem.

Sofija Žist, 8. b.

Vir: Kolenc-Kolnik K., Korže Vovk A., Otič M., Senegačnik J., *Geografija Afrike in Novega sveta*, Modrijan izobraževanje, d. o. o., Ljubljana 2022.

Letalo, Anej Čerič, 2. d

»Če bi nam bilo namenjeno da ostanemo na enem mestu,
bi imeli korenine namesto nog.«

Rachel Wolchim

ZAKAJ JE MORJE SLANO?

To, da je morje slano, je skoraj samoumevno in vsem jasno, pa vendar je razlog zelo zanimiv in presenetljiv ter nikakor povezan s starševskimi legendami o prisotnosti urina v morju. S tem vprašanjem so se znanstveniki ukvarjali že stoletja, ta zanimiva tema pa povezuje vede od kemije do geografije.

KAKO NASTANE SOL?

Vse naravne vode so slane – nekatere bolj, druge manj. Slovenski strokovnjak s področja oceanografije Vlad Mlačič je za spletni medij Siol.net pojasnil, da slanost tvorijo ionske reakcije med natrijem in klorom. 55 odstotkov soli v morski vodi je kloridov (najde se tudi nekaj bromovih in jodovih ionov), 30 odstotkov natrijevih, osem odstotkov je sulfatnih in štirje odstotki so magnezijevi ioni.

Vir: <https://pixabay.com/photos/death-valley-bad-water-dry-badwater-4970738/>

KATERI POJAVI VPLIVAJO NA SLANOST MORJA?

Na slanost morja vplivajo predvsem trije dejavniki: padavine in vreme, hidrotermalni globokomorski izviri in podvodni izbruhi vulkanov.

Poglejmo prvi razlog, ki je tudi glavni. Deževnica, ki pada na zemlji, je rahlo kislá, zato erodira oz. razjeda kamnine. To sprošča ione, ki jih po potokih in rekah odnese do morja in oceana. Številni izmed raztopljenih ionov se uporabljajo pri organizmih v oceanu in se odstranijo iz vode. Nekateri pa se ne in se posledično kopičijo. Drugi razlog pa so hidrotermalne tekočine, ki prihajajo iz odprtih

mest na morskem dnu. Ti globokomorski izviri v morsko vodo izločajo minerale, kot sta natrij in klor. Tretji dejavnik pa je izbruh morskih vulkanov. Morska voda se namreč preliva v razpoke na morskem dnu in se segreva z magmo iz zemeljskega jedra. Voda običajno izgubi kisik, magnezij in sulfate ter pobira kovine, kot so železo, cink in baker iz okoliških skal.

Kot eden izmed zanimivih razlogov, ki prispevajo k slanosti morja so tudi solne kupole, ki so pogoste na celinski polici severozahodnega Mehiškega zaliva. Gre namreč za obsežne usedline soli, ki nastajajo v geoloških časovnih obdobjih.

ALI SE SLANOST MORJA SPREMINJA?

Slanost oceanov je bolj ali manj stalna že vsaj stotine milijonov let, kar pomeni, da ni pričakovati, da bi se na globalni ravni slanost kaj spremenila.

Prej omenjeni Vlado Mlačič pa pravi: »Raztopljene soli se izločajo iz morske vode s tvorbo novih mineralov na dnu oceanov in to se dogaja vedno z enako hitrostjo. Tudi tridesetletna opazovanja slanosti na Jadranu ne kažejo bistvenega povišanja slanosti, kar pa seveda ne velja za temperaturo morja«. Pravzaprav se tudi tukaj pojavi kroženje, le da v nasprotno smer kot v prejšnjem primeru. Ko voda postane nasičena, se višek soli začne usedati na dno in tako tvori nove kamnine.

Vir: <https://pixabay.com/photos/salt-spice-caster-cooking-pink-8955103/>

KATERA PA JE NAJBOLJ SLANA VODNA POVRŠINA NA ZEMLJI?

Soli pa ne najdemo le v morju, ampak tudi v nekaterih umaknjenih površinah slane vode – Mrtvo morje, Kaspijsko morje, Aralsko morje ter ostala slana jezera v Avstraliji ter Južni Ameriki. Pravilno se takim jezerom reče endoherična korita. Ta so postala slana tako, da so vanje reke prinesle sol, ta pa ni mogla nikamor odteči, saj takšna jezera nimajo odtoka. Edini način, kako voda 'uide' iz njih, je skozi izhlapevanje. V teh jezerih navadno tudi ne najdemo nobenega življenja, saj so nekatera tudi do osemkrat bolj slana od morja.

Med najbolj slanimi morji je Mrtvo morje, ki je kar devetkrat bolj slano od Jadranskega.

Od morja so bolj slana tudi nekatera jezera – predvsem tista, ki nimajo iztekanja, kot je recimo Veliko slano jezero v ZDA. Pri takih jezerih je vzpostavljeno ravnovesje med pritekajočo vodo in izhlapevanjem. Slednje odstranjuje zgolj sladko vodo in se tako sol v jezeru kopiči.

KAKO PA JE S SLANO VODO V SLOVENSKEM PRIMORJU?

Severni Jadran, kamor spada tudi 43 kilometrov slovenske obale, je povprečno slan. Slovensko morje ne velja za zelo slano.

Najvišja kadarkoli izmerjena gostota slanosti na Jadranu pa je bila izmerjena prav v slovenskih vodah, in sicer na dnu v koprskem zalivu.

Takrat je bila slanost na morskem dnu okoli 38,5, kar pomeni 38,5 gramov soli v enem kilogramu morske vode. Za primerjavo: povprečna slanost oceanov je 35,8. Več kot 90 odstotkov morske vode pa ima slanost v intervalu med 34 in 36. Na vprašanje, ali na slanost morja vpliva tudi onesnaženost morskih voda, pa strokovnjak Malačič odgovarja, da ne.

Vir: https://cdn.pixabay.com/photo/2016/02/22/12/37/waves-1215449_640.jpg

ZAKAJ JE POMEMBNO, DA JE MORJE SLANO?

Zakaj je pomembno, da je morje slano? Sol in temperatura vplivata na gostoto vode. Hladnejša je voda in več soli vsebuje, gostejša je, zato se pogrezne na dno. Voda na površju pa je po navadi toplejša. Ker se želita temperaturi izenačiti, pride do gibanja vode oziroma morskih tokov, ki na svojem potovanju prenašajo energijo v obliki toplote in material v obliki trdnih teles, raztopljenih snovi in plinov ter s tem bistveno prispevajo k vzpostavitvi ekološkega ravnovesja.

Ela Ristić, g. b

Pri nastajanju šolskega glasila Prešer'n so sodelovali:

Branka Arko (urednica)

Radeja Lokar Rutar (oblikovanje)

Deja Grahovec, Nuša Kramberger, Sofija Žist
(interesna dejavnost Šolsko glasilo)

učenci, učenke in učitelji

Osnovne šole Franceta Prešerna Maribor

Maribor, december 2024

Anjesa Hasani, 8. a